

Organic Agricultural Applications in G8 Countries

Kurutuş MERDAN¹

Keywords

Organic Farming Practices, G8, IFOAM, Organic Market.

Abstract

The Group of Eight, or shortly the G8, emerged in 1975 as an international form of governments to discuss the causes of the oil crisis. Representing about 65% of the world economy, these countries consist of Germany, France, Canada, Italy, Russia, Japan, the UK and the USA. Russia's membership was suspended when it annexed Crimea in 2014. Afterwards, this organization, previously called the 'group of eights', started to be called the G7.

This study included the current situation of organic agriculture and the studies on organic agriculture in G8 countries. The findings obtained in this context reveal that organic agricultural activities have spread more rapidly in European and North American countries. The findings obtained in the research revealed that organic agricultural activities are constantly increasing in France, Italy, Germany, the UK, Japan, ABD, Canada and Russia, which are included in the G8 and represent about 65% of the world economy. The fastest and the most planned development in organic agricultural activities are found to be in Italy. The USA ranks first among the countries with the largest share in the organic agricultural products market. It is followed by Germany and France, respectively. In conclusion, organic agricultural activities are constantly increasing in the G8. This can be attributed to the information provided to organic producers and consumers, financial support provided to producers, the product variety, legal protection and planning studies.

Article History

Received
10 Apr, 2020
Accepted
6 Jun, 2020

G8 Ülkelerinde Organik Tarım Uygulamaları

Anahtar Kelimeler

Organik Tarım Uygulamaları, G8, IFOAM, Organik Pazar.

Özet

Sekizler gurubu ya da kısa kullanımıyla G8, petrol krizinin nedenlerini tartışmak amacıyla bir uluslararası hükümetler formu olarak 1975 yılında ortaya çıkmıştır. Dünya ekonomisinin yaklaşık %65'ini temsil eden bu ülkeler Almanya, Fransa, Kanada, İtalya, Rusya, Japonya, İngiltere ve ABD'den oluşmaktadır. Rusya'nın üyeliği 2014 yılında Kırım'ı ilhak etmesiyle askıya alınmıştır. Bu olaydan sonra 'sekizler grubu' olarak adlandırılan bu organizasyon G7 adıyla anılmaya başlamıştır.

Bu çalışmada G8 ülkelerinde organik tarımın mevcut durumuna, organik tarıma yönelik gerçekleştirilen çalışmalara yer verilmiştir. Bu kapsamda elde edilen bulgular organik tarım faaliyetinin Avrupa ve Kuzey Amerika

¹ Corresponding Author. ORCID: 0000-0002-4513-0920. Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, kurtulus_m@hotmail.com

Makale Geçmişi

Alınan Tarih

10 Nisan 2020

Kabul Tarihi

6 Haziran 2020

ülkelerinde daha hızlı bir yayılım gösterdiğini ortaya koymaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular, dünya ekonomisinin yaklaşık %65'ini temsil eden ve G8 gurubu içerisinde yer alan Fransa, İtalya, Almanya, İngiltere, Japonya, ABD, Kanada ve Rusya ülkelerinde de organik tarım faaliyetinin sürekli arttığını ortaya koymaktadır. Organik tarım faaliyeti en hızlı ve planlı bir şekilde İtalya'da gelişme göstermektedir. Organik tarım ürünleri pazarında en büyük paya sahip ülkeler arasında ilk sırada ABD yer almaktadır. ABD'nin ardından sırasıyla Almanya ve Fransa gelmektedir. Sonuç olarak; organik tarım faaliyeti G8 grubu içerisinde sürekli artış göstermektedir. Bu durum; organik üreticilerin ve tüketicilerin bilgilendirilmesine, üreticilere sağlanan maddi desteklere, ürün çeşitliliğine, yasal koruma ve planlama çalışmalarına bağlanabilir.

1. Giriş

Son yıllarda 'Yeşil Devrim' olarak anılan tarım politikaları açlık ve ucuz gıda sorununa kısmen çözüm getirmekle birlikte asıl sorunun üretim miktarından değil paylaşımından kaynaklandığı ortaya konulmaktadır (Gök, 2008). Bu kapsamda tarımda uygulanan teknikler hem üretim miktarına hem de ürünün güvenilirliği ve kalitesi açısından çevreye, insan ve hayvan sağlığına olan etkileri yönüyle de belirlenmektedir (Aksoy ve Altındişli, 2012: 4).

Genetiği değiştirilmiş ürünlerin(GDO) yaygınlaşması, hayvan hastalıklarının artması ve çevre sorunlarının önemli boyutlara ulaşmasıyla birlikte tüketicilerin çoğalan kaygıları, bazı tartışmaları beraberinde getirmiştir. Bu tartışmalar çevreye ve insana zarar vermeyen tarım ürünlerine yönelik ilgiyi de artırmıştır (Çınaroğlu ve Akçacı, 2019: 113). Bu kapsamda üreticiler ve tüketiciler sağlıklı, temiz, kimyasal girdilerin kullanılmadığı tarım ürünlerini talep etmeye başlamışlardır (Ataseven ve Güneş, 2008: 26).

Organik tarım, tarımsal ilaç ve kimyasal gübre kullanılmadan toprağın verimliliğine ve hayvan çeşitliliğinin korunmasına katkıda bulunan çevreye duyarlı bir tarım şekli olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda organik tarım; doğal yaşamın döngülerine saygı duyan, insanın çevre üzerindeki etkilerini en aza indirgeyen bir üretim şeklidir. Organik tarım, hayvansal ve bitkisel üretimi bir bütün olarak ele alan, öncelikle işletme içerisindeki girdilerden faydalanmayı esas alan, en son bilgi ve teknolojiye dayanan ve tüketicilerin ihtiyaçlarını kabul edilebilir bir maliyetle karşılamaya çalışan bir üretim tekniği olarak tanımlanmaktadır (Marangoz, 2008: 49). Organik tarım faaliyeti kimyasalların insan üzerindeki etkisini azaltmayı, kaliteli ürün elde etmeyi, suyun kalitesini korumayı, enerji tasarrufu sağlamayı ve çalışanların sağlığını korumayı amaçlanmaktadır (Çavdar, 2003; Merdan, 2007: 57; Er ve Boşalma, 2008).Terminolojide organik tarım ifadesi daha yaygın kullanılmakla birlikte doğal, ekolojik, yenilebilir, bio-dinamik ve alternatif tarım ifadelerine de rastlanmaktadır (Merdan, 2014: 6).

Organik tarım üretimle birlikte işleme, dağıtım ve perakendeciliği de içeren bir tedarik zincirinin halkasıdır. Bu halkanın oluşumu, üretim zincirinin organik tarım sertifikasına sahip olmasıyla mümkündür. Organik tarım, sömüren değil sürdürülebilir bir tarımdır. Yani organik tarımda ilaç, suni gübre ve hormon vb. kimyasal maddelerin kullanımı tamamen yasaktır (Merdan, 2014: 16).

Son zamanlarda küresel organik tarım ürünleri pazarı, gelişmiş ülkeler kadar gelişmekte olan ülkelerde de hızlı bir yayılım göstermektedir (Çördük, 2016). Gelişmiş ülkelerde organik tarım faaliyeti, tüketicilerin kendi sağlıklarını ve çevreyi koruma isteklerinin artmasıyla hız kazanmıştır. Bu duruma bağlı olarak, Kuzey Amerika, Avrupa ve Okyanusya kıtalarında organik tarım ve gıda ürünleri pazarı hızla gelişmektedir (Demiryürek, 2011: 27).

Bu çalışmada G8 ülkelerinde organik tarımın mevcut potansiyeline ve organik tarım uygulamalarına yer verilmiştir. Bu kapsamda dünya ekonomisinin yaklaşık %65'ini temsil eden ve G8 gurubu içerisinde yer alan Fransa, İtalya, Almanya, İngiltere, Japonya, ABD, Kanada ve Rusya ülkelerinde organik tarım uygulamaları ele alınmıştır. Bu çalışmayla birlikte dünya ekonomisinin büyük güç oluşturduğu G8 ülkelerinde organik tarım uygulamalarına ne kadar yer verildiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışma ikincil verilere dayanılarak hazırlanmış olup, oransal ve güncel veriler ortaya konulurken FIBL&IFOAM- Organics International (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn" raporundan yararlanılmıştır.

2. Organik Tarımın Dünyadaki Durumu

Dünyada organik tarım ve organik ürünler pazarı hızla gelişmekte ve büyümektedir. FIBL Araştırma Enstitüsü ve IFOAM'ın 2019 yılında yayımladığı rapora göre dünyada 69.8 milyon hektarlık organik tarım alanı bulunmaktadır. Bu alanların 35.9 milyon hektarı Okyanusya'da (%51), 14.6 milyon hektarı Avrupa'da (%21), 8 milyon hektarı Latin Amerika'da (%11), 6.1 milyon hektarı Asya'da (%9), 3.2 milyon hektarı Kuzey Amerika'da (%5) ve 2.1 milyon hektarı da Afrika'da (%3) yer almaktadır (FIBL and IFOAM, 2019).

Dünya ülkelerinde tarım alanlarının yaklaşık %1.2'sinde organik tarım faaliyeti yapılmaktadır. (FIBL and IFOAM, 2019). Dünya genelinde organik tarım faaliyeti için kullanılan alanlar oldukça düşük olmakla birlikte son 15 yıl içerisinde sürekli artış eğilimindedir. Özellikle 2017 yılı içerisinde organik tarım alanlarında 11.7 milyon hektarlık bir artış yaşanmıştır. Bu artışlar Avrupa'da 1 milyon hektar, Asya'da 1.2 milyon hektar, Afrika'da 0.2 milyon hektar, Latin Amerika'da 0.5 milyon hektar ve Kuzey Amerika'da 0.1 milyon hektar şeklinde gerçekleşmiştir (Dalbeyler ve Işın, 2017: 217). Organik tarımın Avrupa, Asya ve Amerika kıtalarında daha hızlı bir yayılım göstermesi; organik üreticilerin ve tüketicilerin bilgilendirilmesine, üreticilere sağlanan maddi desteklere, ürün çeşitliliğine, yasal koruma ve planlama çalışmalarına bağlanabilir.

FIBL ve IFOAM'ın 2019 yılında yayımladığı rapora göre dünya'da 2.9 milyon organik üretici bulunmakta, bu üreticilerin %40'ı Asya kıtasında yer almaktadır. Asya'yı sırasıyla %28'i ile Afrika, %16 ile de Latin Amerika, %15 ile Avrupa, %1 ile de Kuzey Amerika ve Okyanusya izlemektedir. Ülkeler bazında üretici sayısına bakıldığında Hindistan, Uganda ve Meksika ilk üç içerisinde yer almaktadır. Sahip olduğu toplam tarım arazisine göre organik tarıma ayrılan alanın en fazla olduğu ülke Liechtenstein'dır (%37,9). Bu ülkeyi sırasıyla %21,3 ile Arjantin ve %16,9 ile de İsveç izlemektedir (FIBL and IFOAM, 2019).

Dünya organik pazarı sürekli büyümekte, en büyük satışı Avrupa ve Kuzey Amerika gerçekleştirmektedir. (Dalbeyler ve Işın, 2017: 217; Ulukapı ve Şenel,

2017: 273-274). Organik tarım ürünleri pazarında en büyük paya sahip ülkeler arasında ilk sırada 40 milyar Euro ile ABD yer almaktadır. ABD 40 milyar Euro ile küresel pazarın %47'sini elinde bulundurmaktadır. ABD'nin ardından 34.3 milyar Euro ile Avrupa Birliği (%37) ve 7.6 milyar Euro ile de Çin (%8) gelmektedir (FIBL and IFOAM, 2019).

Organik gıda ve içecek pazarı 2000 yılında 18 milyar dolar iken, 2015 yılında 81,6 milyar dolara ve 2017 yılında ise bu rakam 97 milyar dolara ulaşmıştır. ²Bu satışların %90'ı Kuzey Amerika ve Asya kıtasında gerçekleşmiştir. Organik tarım alanları ise son 15 yıl içerisinde %356'lık bir artış göstermiştir. Ortaya çıkan bu sonuçlar, tüm dünyada tüketici zevk ve tercihlerinde yaşanan hızlı değişim ile birlikte organik tarım ürünlerinin üretimine ve tüketimine yönelik ilgiyi de artırmıştır (FIBL and IFOAM, 2019).

Dünya organik ürün tüketimi kişi başına 11 US doları olarak hesaplanmakta, kişi başına organik ürün tüketimi en fazla sırasıyla İsviçre, Lüksemburg ve Danimarka ülkeleri tarafından gerçekleştirilmektedir. ABD en büyük organik tarım ve gıda ürünleri pazarına sahip olmasına rağmen, organik tüketim konusunda oldukça isteksiz davranış sergilemektedir (İnci vd., 2017: 138).

Dünya genelinde organik olarak üretilen ürünler genellikle ülkelerin geleneksel ürünleri arasından tercih edilmektedir. Örneğin; Türkiye, kurtulmuş ve kabuklu meyveleri; Danimarka, süt ve süt ürünlerini; Tunus, hurmayı ve zeytinyağını; Hindistan, çayı; Arjantin, et ve et ürünlerini; Orta Amerika ve Afrika ülkeleri, muzunu geleneksel olarak üretmektedir (Usal, 2006: 18). Organik üreticilerin %84'ünden fazlası Asya, Afrika ve Latin Amerika kıtalarında yer almaktadır. Elde edilen son bulgulara göre İsviçre 262 Euro ile organik gıda harcamasında ilk sırada yer almaktadır. İsviçre'nin ardından sırasıyla Danimarka (191 Euro) ve İsveç (177 Euro) gelmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinde ise organik gıdalara ayrılan bütçe kişi başına 53.7 Euro civarındadır. Organik ürün harcaması fazla olan ülkeler genellikle refah seviyeleri yüksek, ekonomik olarak gelişmiş ve organik tüketim konusunda bilinçli ülkeler olarak kabul edilmektedir (GAP-Organik, 2019).

3. G-8 Ülkelerinde Organik Tarım Uygulamaları

G8 fikri ilk olarak 1973 yılında yaşanan petrol krizinin sonrasında ekonomik durgunluğa çare bulmak amacıyla ortaya çıkmıştır. O dönemin Fransız başkanı Valery Giscard d'Estaing önderliğinde İtalya, Almanya, İngiltere, Japonya ve ABD başkanlarıyla Rambouiller'de bir toplantı gerçekleştirmiştir. Bir sonraki yıl İngiltere başkanı Gerald Ford'un emriyle gruba Kanada da dahil edilmiştir. Gruba en son Rusya'nın katılımı sağlanmış ve böylece üyeler G8 grubu olarak anılmaya başlamıştır (Aykaç ve Yertum, 2017: 167).

G8 grubu içerisinde organik tarım faaliyeti sürekli artmaktadır. G8 ülkelerinde organik tarım yapılan alanlar ve bunların toplam tarım alanı içerisindeki payı Tablo 1'de verilmektedir.

² Bloomberg HT adlı internet portalında İrfan Donat'ın "Küresel gıdada 97 milyar dolarlık organik pazar" başlıklı köşe yazısı. 18.02.2019.

Tablo 1. G8 Ülkelerinde Organik Tarım Alanları ve Toplam Tarım Alanları İçindeki Payı (2017)

G8 Ülkeleri	Organik Tarım Alanı (Ha)	Organik Tarım Alanının Toplam Tarım Alanı İçindeki Payı (%)
ABD	2.031.318	0.6
İtalya	1.908.653	15.4
Fransa	1.744.420	6.3
Almanya	1.373.157	8.2
İngiltere	497.742	2.9
Rusya	656.933	0.3
Japonya	9.956	0.2
Kanada	1.191.739	1.8

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics İnternational (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

G8 gurubu içerisinde organik tarıma en fazla alan ayıran ülke ABD'dir. ABD'den sonra sırasıyla İtalya, Fransa, Almanya, Kanada, Rusya, İngiltere ve Japonya gelmektedir. Toplam tarım alanları içerisinde organik tarıma en fazla alan ayıran ülke ise İtalya'dır (%15,4). İtalya'dan sonra Almanya (%8,2) ve Fransa(%6,3) gelmektedir (Tablo 1).

2017 verilerine göre organik üretici sayısı en fazla ABD (11.223.945)'de bulunmaktadır. ABD'yi İtalya (66.773), Fransa (36.773) ve Almanya (29.764) izlemektedir. Organik pazardan alınan pay açısından ise yine ilk sırada 40 milyar Euro ile ABD yer almaktadır. ABD'den sonra 10 milyar Euro ile Almanya ve 7.9 milyar Euro ile Fransa gelmektedir. ABD 40 milyar Euro ile küresel pazarın %47'sini elinde bulundurmaktadır (FIBL and IFOAM, 2019)

3.1. Almanya'da Organik Tarım Uygulamaları

Son yıllarda organik tarım ve gıda ürünlerine yönelik talep sürekli artmaktadır. Dünyanın en büyük organik ürünler pazarı ABD'nin elinde bulunmaktadır. ABD'den sonra ise organik ürünler pazarında en büyük pay Almanya'ya (10 milyar Euro) aittir. 2017 verilerine göre organik tarım alanı açısından ise Almanya G8 grubu içerisinde ABD, İtalya ve Fransa'dan sonra dördüncü sırada yer almaktadır. Almanya 1.373.157 hektarlık organik tarım alanına sahip olup sahip olduğu bu alanın toplam tarım alanı içerisindeki payı %8.2'dir (Tablo1).

Tablo 2. Almanya'da Yıllara Göre Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
Almanya	1.047.633	1.088.838	1.251.320	1.353.157

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics İnternational (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

Almanya'da yıllar itibariyle organik tarım alanları sürekli artmaktadır. Almanya'da 2014 yılında 1.047.633 hektarlık organik alan bulunurken, 2015 yılında bu oran 1.088.838 hektara, 2016'da 1.251.320 hektara ve 2017 yılında ise 1.353.157 hektara kadar yükselmiştir (Tablo2).

Federal Ekolojik Gıda Ürünleri Üreticileri Birliği (BÖLW) verilerine göre Almanya'da yaklaşık 30.000 organik çiftlik bulunmaktadır. Bu sayı, toplam tarım kuruluşlarının yaklaşık onda birine karşılık gelmektedir. Organik ürünlerin gıda

ürünleri içerisindeki toplam payı %1,2'dir. Orta vadede bu büyüme hızının %5-10 arasında artacağı öngörülmektedir (Zengin, 2007: 50). Ekolojik tarım stratejilerinin hayata geçirildiği 2015 yılında tarım alanları %6'lık oranla AB ortalamasının oldukça altında kalırken, 2018 yılı itibariyle bu oran %8'lerin üzerine çıkmıştır (www.deutschland.de).

Almanya 2001 yılından itibaren ulusal organik ürün sertifikası ve logosunu yürürlüğe sokmuştur. Bu logonun kullanımıyla birlikte ürünlerin organik tarım koşullarına uygunluğunu ve kontrolünü de denetim altına almıştır. Şu an için Almanya'da organik ürün logosunu kullanan 77.841 ürün çeşidi bulunmaktadır (www.deutschland.de).

Almanya, 2030 yılına kadar toplam tarım alanlarının %20'sinde ekolojik tarım yapmayı hedeflemektedir. Belirlenen hedeflere ulaşılabilmesi için yaklaşık 30.000-40.000 arasında çiftliğin daha ekolojik tarıma yönelmesi gerekmektedir. Almanya'da organik gıdaların satışı iki haneli olarak büyümekte, talebin arzdan fazla olması nedeniyle ürünlerin önemli bir kısmı ithal edilmektedir. Almanya'da organik tarımın yaygınlaştırılması ekolojik tarım idealine uygun şekilde talep yönlü büyümeyle sağlanabilir (www.deutschland.de).

3.2. Fransa'da Organik Tarım Uygulamaları

Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünya genelinde organik tarıma olan ilgi sürekli artmaktadır. Bu ilginin artışında zararlı ot ve böcekler için kullanılan kimyasal ilaçların etkisi oldukça fazladır. Herbisid veya pestisid denilen bu ilaçların kullanılmadığı tarımsal ürünler piyasada pahalıya satılmakta, dolayısıyla bu durum organik ürünlerin geniş kitlelere yayılmasını engellemektedir.

Tarımsal alanlarını organik üretime ayıran ülkelerin başında Fransa gelmektedir. Fransa 1,7 milyon hektarlık tarım alanını organik üretime ayırmaktadır (Tablo3). Organik tarıma ayrılan alanların artmasıyla birlikte organik üretim de artmaktadır. Böylece organik üretim miktarındaki artışa bağlı olarak organik ürünlerin fiyatları da düşmektedir.

Tablo 3. Fransa'da Yıllar İtibariyle Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
Fransa	1.118.845	1.322.202	1.538.047	1.744.420

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics International (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

Fransa'da yıllar itibariyle organik tarım alanları sürekli artmaktadır. Fransa'da 2014 yılında 1.118.845 hektarlık organik alan bulunurken, 2015 yılında bu oran 1.322.202 hektara, 2016'da 1.538.047 hektara ve 2017 yılında ise 1.744.420 hektara kadar yükselmiştir (Tablo3).

ABD ve Almanya'dan sonra organik ürünler pazarında en büyük pay Fransa'ya (7.9 milyar euro) aittir (FIBL and IFOAM, 2019). Organik üretimin toplam üretim içerisindeki payı %7,2 civarındadır. Bu bulguya ilaveten Fransa'da organik tarıma yönelik faaliyet gösteren 32 binin üzerinde çiftlik bulunmakta bunların 2300'üne yakını Bretagne bölgesinde yer almaktadır (https://anfturkce.com).

3.3. Kanada’da Organik Tarım Uygulamaları

Kanada, dünyanın en büyük gıda üreticileri arasında yer almakta ve küresel tarım-gıda sahnesindeki başlıca oyuncularından biri olarak kabul edilmektedir. Kanada dünyanın beşinci büyük gıda ihracatçısı olup dünyaya baklagiller, buğday, soya, mamul gıdalar, canlı hayvan ve hayvan türleri gibi pek çok ürün tedarik etmektedir (www.ticaret.gov.tr). Genel olarak Kanada’nın tarım-gıda ihracatı bazen inişli çıkışlı bir seyir izlese de sürekli artmaktadır. Kanada 2017 yılında tarım-gıda ürünlerine yönelik 63,9 milyar \$ tutarında bir ihracat gerçekleştirmiştir. Tarım-gıda ihracatında 2018 yılında 0,5’lik bir daralma meydana gelse de 2019 yılında 3,8’lik bir büyüme hızına ulaşılmıştır (www.edc.ca).

Tablo 4. Kanada’da Yıllar İtibariyle Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
Kanada	903.948	944.558	1.099.014	1.191.739

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics International (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

Kanada’da yıllar itibariyle organik tarım alanları sürekli artmaktadır. Kanada’da 2014 yılında 903.948 hektarlık organik alan bulunurken, 2015 yılında bu oran 944.558 hektara, 2016’da 1.099.014 hektara ve 2017 yılında ise 1.191.739 hektara kadar yükselmiştir (Tablo4).

Kanada, tarım-gıda sektöründe istenilen büyümeye ulaşmış olsa bile yeni küresel piyasalarda satışlarını artırmak isteyen ihracatçılar bir dizi engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu engellerin gerekçesi, Kanadalı ihracatçıların, daha karlı fırsatlar bulunmasına rağmen, güney komşularıyla ticaret yapma isteğinden kaynaklanmaktadır (www.ticaret.gov.tr). Elde edilen bulgular bu durumu kanıtlamaktadır. Şu an için tarım-gıda sektöründeki toplam ihracatın %54’ü ABD ile gerçekleştirilmektedir. Agriculture ve Agri-Food Canada (AAFC) tarafından yaptırılan bir çalışmada, Kanadalı ihracatçıların büyük bir kısmının ABD’ye bağımlı oldukları ve bunda lojistik sorunlar, tecrübe eksikliği ve rekabetçi olmayan fiyatlandırma gibi nedenlerin etkili olduğu dile getirilmiştir (www.edc.ca).

Kanada tarım-gıda ihracatçıları için yeni fırsatlar sunmaktadır. Kanada’nın özellikle taze sığır ve domuz etinde, yenilebilir sakatat, çikolata ve ekmekek gibi ürünlerde söz sahibi olduğu söylenebilir. Sürekli büyüme eğiliminde olan organik gıda pazarı Kanadalı ihracatçılar için önemli fırsat kapısı olarak görülmektedir. 2017 yılında ülkede organik gıda ihracatı 607 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Ortaya çıkan bu tablo tarım-gıda sektörünün sadece %1’ine karşılık gelse de organik gıda ihracatı giderek çeşitlenmiş ve ürünler daha kolay pazarlanabilir hale gelmiştir. EDC’nin raporuna ve elde edilen bulgulara göre, tüketicilerin sağlık konusunda daha bilinçli hale gelmesi, gelirler ve üretim ölçeğinin artması ve perakende dağıtım ağının genişlemesiyle birlikte organik gıda ürünleri için küresel talepte de büyük artışlar meydana gelecektir (www.edc.ca).

3.4. İtalya’da Organik Tarım Uygulamaları

İtalya’da organik tarım uygulamaları 1970’li yıllarda başlamıştır. 1980’li yılların ortalarına doğru organik tarım ulusal komisyonu kurulmuş, sonlarına gelindiğinde ise organik tarımla ilgili olarak ulusal bir yasa teklifi yapılmıştır. 1992 yılıyla

birlikte biyodinamik ve organik tarım federasyonu kurulmuştur (www.organic-europe.net, Merdan, 2019: 175).

Organik tarım faaliyeti AB ülkeleri içerisinde hızlı ve planlı bir şekilde İtalya'da gelişme göstermiştir. 2017 verilerine göre organik tarım alanı açısından ise İtalya G8 grubu içerisinde ABD'den sonra ikinci sırada yer almaktadır. İtalya 1.908.653 hektarlık organik tarım alanına sahip olup, sahip olduğu bu alanın toplam tarım alanı içerisindeki payı %15,4'tür (Tablo1). ABD, Almanya ve Fransa'dan sonra dördüncü sırada yer alan İtalya organik ürünler pazarından 3.1 milyar Euro pay almaktadır (FIBL and IFOAM, 2019).

Tablo 5. İtalya'da Yıllar İtibariyle Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
İtalya	1.387.913	1.492.579	1.796.363	1.908.653

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics İnternational (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

İtalya'da yıllar itibariyle organik tarım alanları sürekli artmaktadır. İtalya'da 2014 yılında 1.387.913 hektarlık organik alan bulunurken, 2015 yılında bu oran 1.492.579 hektara, 2016'da 1.796.363 hektara ve 2017 yılında ise 1.191.739 hektara kadar yükselmiştir (Tablo5). İtalya'da organik tarım uygulamaları kuru bakliyat, zeytin, fındık, üzüm ve hububat gibi ürünlerin üretimine yönelik gerçekleştirilmektedir. Tüketim ise daha çok süt ürünlerine, çay, kahve, meyve ve sebzelere yöneliktir. Organik ürünlerin pazarlanması sürecinde ise organik dükkanlar, restoranlar ve süpermarketler önemli pay sahibidir (www.organic-europe.net). Merdan, 2019: 175)

Araştırmada elde edilen bulgular, üretilen organik ürünlerin büyük oranının ülke içerisinde tüketildiğini ortaya koymaktadır. Ülke içerisinde üretimi yetersiz olan özellikle işlenmiş ürünler, hububat, taze ve kurutulmuş meyveler ise dışarıdan temin edilmektedir.

Sonuç olarak, İtalya'da organik tarım faaliyeti hızlı bir gelişim göstermektedir. Elde edilen bulgular dikkate alındığında, organik tarım faaliyetinin gelişmesinde yerel yönetimlerin desteğinin alınmasının, iç pazarın gelişimini tamamlamasının, tüketiciler arasında etkin bilgi akışının sağlanmasının ve AB'nin araştırma programlarından tam olarak faydalanmasının önemli etkileri olmuştur (Zengin, 2007: 51; Merdan, 2019: 176).

3.5. Rusya'da Organik Tarım Uygulamaları

Rusya bozulmamış ve kimyasallarla kirletilmemiş doğal yapısıyla organik pazardan daha fazla pay almak istemektedir. Özellikle Rusya Tarım Bakanlığı organik ürünlere büyük umutlar bağlamaktadır. Tüm dünyadaki organik tarım üretiminin %10'luk kısmının Rusya tarafından karşılanabileceği hedeflenmektedir.

Dünya ülkelerinde olduğu gibi Rusya'da da organik tarıma olan ilgi sürekli artmaktadır. Organik tarım pazarı hızlı bir büyüme göstermekte, 2004 yılında 21 milyar dolar olan pazarın büyüklüğü 2017 yılında 93 milyar dolara kadar yükselmiştir. 2020 yılında bu büyüklüğün 143 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir (FIBL and IFOAM, 2019). Rusya 656.933 hektarlık organik tarım

alanına sahip olup, sahip olduğu bu alanın toplam tarım alanı içerisindeki payı %0.3'tür (Tablo1).

Tablo 6. Rusya'da Yıllar İtibariyle Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
Rusya	245.846	385.140	315.155	656.933

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics International (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

Rusya'da yıllar itibariyle organik tarım alanları inişli çıkışlı bir artış göstermektedir. Rusya'da 2014 yılında 245.846 hektarlık organik alan bulunurken, 2015 yılında bu oran 385.140 hektara kadar yükselmiş, 2016 yılında ise 315.155 hektara düşmüş ve 2017 yılında tekrar artarak 656.933 hektar olmuştur (Tablo6).

İstatistiki bulgulara göre, Rusya'da organik tarım sertifikası ile üretim yapılan arazilerin toplam yüzölçümü 290 bin hektar kadardır. Ülke genelinde kullanılmayan ve kimyasallarla kirletilmemiş 28 milyon hektarlık tarım arazisi bulunmaktadır. Bu araziler içerisinde mantar, böğürtlen ve ağaç fıstığı gibi doğal ürünler bolca bulunmaktadır. Tüm bu gelişmelere ilaveten Rusya'nın organik tarım devi olabilmesi için bir takım engelleri de aşması gerekmektedir. Bu engellerin başında organik tarımı düzenleyen yasal altyapısının henüz tamamlanmamış olması gelmektedir. Devlet Başkanı Vladimir Putin'in 2018'de onaylayıp 1 Ocak 2020'de yürürlüğe koyduğu "organik üretim yasası", yasal altyapısının temelini oluşturmaktadır. İkinci bir engel ise Rusya'nın depolama, nakliye ve ihracat alt yapısının organik tarıma uygunluk göstermemesidir (www.turkrus.com).

3.6. Japonya'da Organik Tarım Uygulamaları

Tarihsel olarak bakıldığında, Japonya tüketici pazarlarında önemli bir yere sahiptir. Japonya, organik üretimin az fakat organik tüketimin oldukça fazla olduğu dünyanın önemli ihraç pazarlarından birisidir. Organik olarak etiketlenen bütün ürünlerin belgelendirme kuruluşu tarafından onaylanması, aynı zamanda ürünün üzerinde JAS Logosunun ve RCO adının bulunması gerekir (FIBL and IFOAM, 2019).

Japonya'da organik üretim yapabilmek için firmaların organik ürün sertifikasına, organik ürün satabilmek içinde firmaların MAFF tarafından onaylanmış bir belgelendirmeye sahip olmaları gerekmektedir. Bu belgeler dışında ISO 65 veya IFOAM tarafından onaylanmış belge ve dokümanlarda bu işlemler yerine geçmektedir.

2012 yılı verilerine göre Japonya'da organik üretici sayısı 2.130'dur. Japonya 2017 yılı verilerine göre organik satıştan 1.409 milyon Euro satış gerçekleştirmiştir (FIBL and IFOAM, 2019). Japonya 2014 yılında 9.937 hektarlık organik alana sahipken, 2015 yılında bu oran 10.043 hektara kadar yükselmiştir. 2016 yılına gelindiğinde ise 10.043 hektarlık tarım alanı 9.956 hektara kadar düşmüştür. 2017 yılında ise bu miktar aynı kalmıştır (Tablo7). Japonya 2017 yılı verilerine göre 9.956 hektarlık alana sahip olup, organik tarımın toplam tarımsal alan içindeki payı 0.2'dir (Tablo1 ve Tablo7).

Tablo 7. Japonya’da Yıllara Göre Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
Japonya	9.937	10.043	9.956	9.956

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics International (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

Japonya’da organik tüketiciler genel olarak 30-40 yaş aralığında, eğitim seviyesi yüksek, orta ve üst gelir grubunda yer alan ve sağlıklarına önem veren bayarlardan oluşmaktadır. Tüketici tercihlerini belirlemek için farklı zamanlarda yapılan çalışmalar tüketicilerin yerel ürünleri ithal edilmiş ürünlere göre daha taze algıladıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca elde edilen bulgularda tüketicilerin daha çok işlenmiş hazır ürünleri tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Japonya’da organik üretim, tüketimi karşılayamamakta; bu nedenle organik ürünler piyasada az miktarda bulunmaktadır. Bu durumun ortaya çıkışında etiketleme kurallarının tam yerleşmemesinin ve tüketici güveninin tam olarak sağlanamamasının önemli etkileri bulunmaktadır (Kurt, 2006: 76).

Yoğun olarak üretilen organik ürünler arasında meyve ve sebzeler önemli yer tutmaktadır. Yaş sebze ve meyve grubu içerisinde çilek, elma, havuç, soğan ve patates en popüler ürünler iken, dondurulmuş sebze ve meyveler ise en çok tercih edilen ürünler arasında yer almaktadır. Bu ürünler dışında kuşkonmaz, beyaz mısır, soya fasulyesi, tofu ve mandarin de tüketici talebi doğrultusunda son dönemlerde organik pazara sunulan diğer ürünlerdir (Kurt, 2006: 77).

Organik gıda pazarında ithal edilen ürünler arasında ise yaş sebze ve meyve, bakliyat, hububat, işlenmiş ürünler ve içecekler yoğun olarak yer almaktadır. İthal edilen yaş meyve ve sebzelere fümigasyon işlemi uygulanmaktadır. Bu işlemin uygulanması ürünün organik niteliğini ortadan kaldırmakta, ithalatı da zorlaştırmaktadır.

Japonya’da tüketiciler daha çok emek ile üretilen ürünlere ve yerelliğe önem vermektedirler. Tüketiciler organik ürün talep ederken güven duydukları markaları tercih etmekte, tercihlerini bu ürünlere yönelik gerçekleştirmektedir. Şu an için organik ürün çeşidi organik tüketimi karşılamaya yetersiz kalmaktadır. Bu olumsuzluğu ortadan kaldırabilmek için organik ürün çeşidinin artırılması ve bu şekilde marka seçiciliğinin önüne geçilmesi gerekmektedir (Kurt, 2006: 77).

Japonya’da organik ürünler pazarının gelecekte de gelişmeye devam edeceği düşünülmektedir. Bu gelişmelere çeşitli reklam kuruluşları, tanıtım broşürleri, süpermarketlerde organik ürünler için açılan standlar gibi etkenler önemli katkılar sunmaktadır.

Organik ürünlerin satışında süpermarketler, büyük mağazalar ve kooperatifler önemli rol oynamaktadır. Süpermarketler pazarlama stratejilerini konvansiyonel ürünlerle birlikte belirlemektedir. Organik ürünler toptancılar aracılığıyla temin edilmektedir. Japonya’da organik ürün satışının yoğun olarak yapıldığı süpermarketler arasında Jusco ve Dole Japan öne çıkmaktadır. Büyük mağazalarda da ürünler toptancılar aracılığıyla temin edilmekte ve ürün çeşitliliği toptancı ve tüketicinin talebine göre değişmektedir. Kooperatiflerde ise daha çok ürün tanıtımı

yapılmaktadır. Japonya’da kooperatifler dışında internet üzerinden de ürün tanıtıma yönelik çalışmalar yapılmaktadır (Kurt, 2006: 77-78)

3.7. İngiltere’de Organik Tarım Uygulamaları

İngiltere’de organik tarım uygulamaları 1980’li yıllara kadar sınırlı bir gelişme göstermiştir. Çevrenin doğal dengesinin bozulması nedeniyle organik tarıma ilgi 1980’li yıllarla birlikte artmaya başlamıştır. Organik ürünlere olan ilgi, organik üretimi de artırmıştır ancak organik üretim, organik talebi karşılamada yetersiz kalmıştır. Gerçekte, İngiltere organik ürün ihtiyacının ancak %66’sını kendi üretimiyle karşılayabilmektedir (Marangoz, 2008: 45-46).

Tablo 8. İngiltere’de Yıllar İtibariyle Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
İngiltere	521.475	495.929	490.205	497.742

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics International (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

İngiltere’de yıllar itibariyle organik tarım alanları inişli çıkışlı bir seyir izlemektedir. İngiltere’de 2014 yılında 521.475 hektarlık organik alan bulunurken, 2015 yılında 495.929 hektara, 2016 yılında ise 490.205 hektara kadar düşmüş ve 2017 yılında tekrar artarak 497.742 hektar olmuştur (Tablo8). İngiltere 497.742 hektarlık organik tarım alanına sahip olup, sahip olduğu bu alanın toplam tarım alanı içerisindeki payı %2.9’dur (Tablo1).

Organik süt üretiminin payı toplam süt üretimi içerisinde oldukça düşüktür. Yıllık 20.000 ton organik süt üretilmektedir. Organik sütün yanında organik et ve yumurta üretimi de gerçekleştirilmektedir. Üretilen organik ürünlerin yaklaşık %69’u süpermarketlerde satılmaktadır. 2017 yılı içerisinde süpermarketlerde 1,5 milyar sterlin organik gıda satışı gerçekleştirilmiştir. Aynı dönem içerisinde bağımsız satıcılar ise 359 milyon sterlin değerinde organik gıda satışında bulunmuşlardır. Evlere yapılan teslimatlar ise 286 milyon sterline ulaşmıştır. Tüketicilerin organik gıda dışındaki tüketim eğilimleri organik tekstil ve güzellik ürünleri üzerine yoğunlaşmaktadır (Merdan, 2019: 176).

3.8. ABD’de Organik Tarım Uygulamaları

ABD, dünyanın en önemli organik pazarlarından ve üreticilerinden birisi olarak görülmektedir. ABD organik ürünlerle ilgili olarak 2002 tarihinde ‘Organik Gıdaların Üretim Kanunu’nu yürürlüğe koymuştur. Bu kanun çerçevesinde organik olarak üretilen gıdaların standartlara uygunluğuna ve pazarlamayı kolaylaştıran standartların oluşturulmasına ağırlık verilmelidir (Babadoğan ve Koç, 2005: 68).

Tablo 9. ABD’de Yıllar İtibariyle Organik Tarım Alanları

G8 Ülkesi	2014(ha)	2015(ha)	2016(ha)	2017(ha)
ABD	1.554.517	2.029.327	2.031.318	2.031.318

Kaynak: FIBL&IFOAM- Organics International (2019): The World Of Organic Agriculture. Frick and Bonn

ABD’de yıllar itibariyle organik tarım alanları artış eğilimindedir. ABD’de 2014 yılında 1.554.517 hektarlık organik alan bulunurken, 2015 yılında bu oran

2.029.327 hektara, 2016'da 2.031.318 hektara kadar yükselmiş ve 2017 yılında ise bu oran aynı kalmıştır (Tablo9).

Elde edilen son verilerine göre G8 grubu içerisinde organik tarıma ayrılan alan (2.031.318), organik üretici sayısı (11.223.945) ve organik pazardan alınan pay (40 milyar Euro) açısından ABD ilk sırada yer almaktadır. ABD 40 milyar Euro ile küresel pazarın %47'sini elinde bulundurmaktadır (FIBL and IFOAM, 2019).

ABD; organik ihracat yapacak firmalara, piyasaya girebilmek adına sertifika kuruluşuna üyeliği zorunlu tutmaktadır. ABD 2016 yılında 548 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. En çok ithalat yapılan ülkeler arasında İtalya, Peru, Meksika ve Ekvator yer almaktadır. ABD'nin organik ürün ithalatının %43'ünü Türkiye ile birlikte 5 ülke oluşturmaktadır. ABD Türkiye'den en fazla organik zeytin, zeytinyağı ve soya fasulyesi ihraç etmektedir. ABD'nin en fazla ithal ettiği organik ürünler arasında mısır, muz, kekik, fesleğen, defne, kişniş, tarçın, karanfil, kırmızıbiber, vanilya, dereotu, kakule, haşhaş, susam, ayçiçeği, kabak, keten, Hindistan cevizi, kahve, zeytin, zencefil, yenibahar, mercimek, nohut ve fasulye yer almaktadır (United States Department of Agriculture, 2017; Yüceboy, 2018: 53; Babadoğan ve Koç, 2005: 56). Öte yandan bazı organik tropikal ürünler ABD'de küçük miktarlarda yetiştiğinden tüketim talebi ancak ithalat yapılarak karşılanmaktadır. İthal edilen tropikal ürünler arasında özellikle çay, kahve ve kakao; yaş, kuru veya kabuklu meyve ve sebzeler; çeşitli baharat ve tıbbi bitkiler yer almaktadır (Babadoğan ve Koç, 2005: 56).

ABD'nin toplam tarım alanlarının, otlak ve meralarının %0.5'inde sertifikalı organik tarım faaliyeti yapılmaktadır. ABD'nin bütün eyaletlerinde sertifikalı organik tarım alanı bulunmaktadır. Sertifikalı organik tarım alanı açısından Avustralya, Çin ve Arjantin'in ardından ABD gelmektedir.

ABD'de organik hayvancılık faaliyeti diğer sektörlerle mukayese edildiğinde oldukça geri kalmıştır. Örneğin, ülkede 2005 yılında süt ineklerinin sadece %1'inde, tavukların ise %0.07'sinde organik üretim faaliyeti yapılmıştır. Organik hayvancılığın bu derece geri kalmasında organik alana yapılan düzenlemelerin yem sanayisiyle uyum sağlayamaması en önemli etken olarak ortaya çıkmaktadır (United States Department of Agriculture, 2017; Yüceboy, 2018: 54).

Tüketici tercihlerini ortaya koymak üzere ABD ekseninde üniversiteler ve özel sektör kuruluşları tarafından birçok çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaların genelinde organik gıdaların güvenilirliğine ve sağlıklı oluşuna yönelik farklı düşünceler ortaya konulmuştur. Çalışmalarda organik et, sebze ve meyvelerin güvenilirliği konusunda endişelerin bulunduğu, organik ürünlerin gıda güvenliği ile ilgili bir çözüm üretilemediği ve organik ürünlerin, organik olmayan ürünlere göre daha iyi oldukları ön planda tutulmuştur (United States Department of Agriculture, 2017; Babadoğan ve Koç, 2005: 53; Yüceboy, 2018: 54).

ABD'de organik ürün dağıtımı; toptancılar, imalatçılar, perakendeciler, tedarikçiler ve ithalatçılar tarafından yapılmaktadır. Tedarikçiler ve ithalatçılar iç ve dış pazara yönelik olarak, yaş ve kuru meyve ve sebze, baharatlar ve tıbbi bitkiler üzerinde yoğunlaşmaktadır. Organik gıda ve içeceklerin dağıtımı toptancı, dağıtıcı ve tacir tarafından yapılmaktadır. Ürünler imalatçılardan, yerel işleyiciden, uzmanlaşmış

organik ithalatçılardan ya da şirketler aracılığıyla temin edilmektedir (Babadoğan ve Koç, 2005: 62).

4. Sonuç ve Değerlendirme

Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere dünya genelinde organik tarıma olan ilgi sürekli artmaktadır. Dünyada organik tarım faaliyetine ve iç pazar tüketimine konu olan değer 80 milyar dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Dünya genelinde bulunan tarım alanlarının yaklaşık %1.2'si organik tarım faaliyeti için kullanılmaktadır. Dünyada organik üretim yapılan alanların başında Okyanusya gelmektedir. Okyanusya'yı Avrupa, Latin Amerika, Asya, Kuzey Amerika ve Afrika izlemektedir. Ülkeler bazında organik tarım arazisi en fazla olan ülke 22,7 milyon hektar ile Avusturya'dır. Bu ülkeyi 3,1 milyon hektarlık arazi ile Arjantin, 2 milyon hektarlık araziyle de ABD ve İspanya izlemektedir. Bölgesel dağılım açısından bakıldığında organik üreticiler sırasıyla Asya, Afrika, Latin Amerika, Avrupa, Kuzey Amerika ve Okyanusya'da yer almaktadır. Dünya organik pazarı sürekli büyümekte, en büyük satışı Avrupa ve Kuzey Amerika gerçekleştirmektedir.

Araştırmada elde edilen bulgular, dünya ekonomisinin yaklaşık %65'ini temsil eden ve G8 grubu içerisinde yer alan Fransa, İtalya, Almanya, İngiltere, Japonya, ABD, Kanada ve Rusya ülkelerinde de organik tarım faaliyetinin sürekli arttığını ortaya koymaktadır. ABD; organik üretici sayısı, organik tarıma ayrılan alan ve organik pazardan alınan pay açısından G8 grubu içerisinde ilk sırada yer almaktadır. ABD 40 milyon Euro ile küresel pazarın %47'sini elinde bulundurmaktadır. İtalya ise organik tarım faaliyetini G8 ülkeleri içerisinde en hızlı ve planlı bir şekilde gerçekleştiren ülkelerden birisidir. Almanya'da ise organik tarım alanları sürekli artmakta, organik gıdaların satışı iki haneli olarak büyümekte, talebin arzdan fazla olması nedeniyle ürünlerin önemli bir kısmı ithal edilmektedir. İngiltere'de organik ürünlere olan ilgi, organik üretimi de artırmıştır. Ancak organik üretim organik talebi karşılamada yetersiz kalmaktadır. İngiltere organik tahıl ihtiyacının ancak %66'sını kendi üretimiyle karşılayabilmektedir. Japonya, organik üretimin az fakat organik tüketimin oldukça fazla olduğu dünyanın önemli ihrac pazarlarından birisidir. Fransa, tarımsal alanlarını organik üretime ayıran ülkelerin başında gelmektedir. Fransa 1,7 milyon hektarlık tarım alanını organik üretime ayırmaktadır. Organik tarıma ayrılan alanların artmasıyla birlikte organik üretim de artmaktadır. Kanada, dünyanın en büyük gıda üreticileri arasında yer almakta, küresel tarım-gıda sahnesindeki başlıca oyuncularından biri olarak kabul edilmektedir. Kanada dünyanın beşinci büyük gıda ihracatçısı konumundadır. 2017 yılında ülkede organik gıda ihracatı 607 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Ortaya çıkan bu tablo tarım-gıda sektörünün sadece %1'ine karşılık gelse de organik gıda ihracatı giderek çeşitlenmiş ve ürünler daha kolay pazarlanabilir hale gelmiştir. Rusya ise organik pazar payını sürekli artırmakta, 2004 yılında 21 milyar dolar olan pazar büyüklüğü 2017 yılında 93 milyar dolara kadar ulaşmıştır.

Sonuç olarak; organik tarım faaliyeti dünya ekonomisinin yaklaşık %65'ini temsil eden G8 grubu ülkeleri içerisinde sürekli artış göstermektedir. Dünya ekonomisinin büyük güç oluşturduğu G8 ülkelerinde organik tarımdaki artış;

organik üreticilerin ve tüketicilerin bilgilendirilmesine, üreticilere sağlanan maddi desteklere, ürün çeşitliliğine, yasal koruma ve planlama çalışmalarına bağlanabilir. Diğer taraftan, organik tarım uygulamalarına yönelik G8 ülkelerini bir bütün olarak kapsayan herhangi bir bilimsel çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışma alanında bir ilk olduğundan organik tarım uygulamalarını temel alan çalışmalar yapmayı düşünen araştırmacılara hem yol gösterici olması hem de literatüre katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Aksoy, U., ve Altındışli, A. (2012), Organik Tarımın Tarihçesi ve Gelişimi, ETO, genişletilmiş 2. Baskı, Ankara
- Aykaç, M., ve Yertüm, U. (2017). “Yaşlanmanın Emek Piyasalarına Etkisi: G8 Ülkeleri Örneği”, Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 6(2): 167-181
- Ataseven, Y., ve Güneş, E.(2008). “Türkiye’de İşlenmiş Organik Tarım Ürünleri Üretimi ve Ticaretindeki Gelişmeler”, Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 2008, Cilt 22, Sayı 2, 25-33
- Babadoğan, G. ve Koç, D. (2005). Organik Tarım Ürünleri Dış Pazar Araştırması. İGEME
- Çavdar, Y. (2011). “Türkiye Güncel Mevzuatı Işığında Organik Su Ürünleri Yetiştiriciliği”. Yunus Araştırma Bülteni, (1): 2-7.
- Çınaroğlu, M. S., ve Akçacı, T. (2019). “Organik Tarımın Ekonomik Uygulaması: Kilis Örneği”, ASSAM, 6(13): 112-131
- Çördük, M. (2016). “Türkiye’de Organik Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Gelişimi”. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Muğla, Türkiye. 104s
- Dalbeyler, D., ve Işın, F. (2017). Türkiye’de Organik Tarım ve Geleceği, *Tarım Ekonomisi Dergisi* 23(2), 215-222
- Demiryürek, K. (2011). Organik Tarım Kavramı ve Organik Tarımın Dünya ve Türkiye’deki Durumu, GOÜ, *Ziraat Fakültesi Dergisi*, 28(1), 27-36.
- Er, C. ve Başalma, D. (2008). Organik Tarımdaki Gelişmeler. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- FIBL and IFOAM, (2019). The World of Organic Agriculture Statistics and Emerging Trends, Frick and Bonn, <http://www.organicworld.net/yearbook/yearbook-2019.html>.
- GAP-Organik. (2019). Dünyada Organik Tarım (Erişim Tarihi: 03.01.2020) <http://www.gaporganik.org/tr/dunyadaOrganikTarim>

- Gök, S. A. (2008). Organik Tarım İşletmelerinin Pazarlama Faaliyetleri ve Sorunlara Yönelik Yaklaşımları. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 15-38s
- İnci, Hakan; Karakaya, Ersin ve Şengül, A. Yusuf (2017), "Organik Ürün Tüketimini Etkileyen Faktörler (Diyarbakır İli Örneği)", KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi, 20(2), 137-147.
- Kurt, Z. (2006). Organik Tarım Ürünleri Pazarlaması ve Uygulamalar, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, 214s.
- Marangoz, M. (2008). "Organik Ürünlerin Pazarlanması, Organik Tarım Ürünleri ve Organik Ürünler Pazarının Global ve Türkiye Açısından Analizi", Bursa: Ekin Yayınevi
- Merdan K. (2007). Gümüşhane'nin Ekonomik Yapısı ve Organik Tarım, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 53-55.
- Merdan, K. (2014). Organik Tarımın Ekonomik Analizi: Doğu Karadeniz Örneği, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Erzurum, 200s
- Merdan, K. (2019). Avrupa Birliği Ülkelerinde Organik Tarımın Mevcut Durumu Ve Gelişme Potansiyeli, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 167-186.
- Ulukapı, K. ve Şener, S. (2017). "Antalya İlinin Organik Bitkisel Üretim Potansiyelinin Dünya ve Türkiye ile Kıyaslanması ve Gelişmesine Yönelik Öneriler", Nevşehir Bilim ve Teknoloji Dergisi Cilt 6(ICAFOF 2017 Özel Sayı): 271-279
- United States Department of Agriculture (2017), Certified Organic Survey, https://downloads.usda.library.cornell.edu/usdaesmis/files/zg64tk92g/70795b52w/4m90dz33q/OrganicProduction-09-20-2017_correction.pdf.
- Usal, G. (2006), Toros Dağ Köylerinde Organik Tarım Yoluyla Üretici Gelirlerini Artırma Olanakları, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana
- Yüceboy, B. (2018). Türkiye'de Yetişen Organik Tarım Ürünlerinin Dünya Pazarındaki Yeri, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Ticaret Üniversitesi Dış Ticaret Enstitüsü, İstanbul, 63s.
- Zengin, M. (2007). *Organik Tarım*, Hasat Yayıncılık, İstanbul, 136s.
- <https://www.deutschland.de/tr/topic/cevre/almanyada-organik-yonelim>, 16.12.2019
- <https://anfturkce.com/toplum-ekoloji/fransa-da-organik-tarim-yapan-ciftlik-sayisi-32-bini-asti-79668>, 03.01.2020)

<http://www.dunyagida.com.tr/haber/organik-tarima-genel-bakis/7822>,
04.01.2020

<https://www.edc.ca/en/article/canadas-agri-food-sector.html>, 12.01.2020.

<http://www.turkrus.com/844464-ureten-rusya-simdi-gozunu-organik-tarima-dikti-dunyayi-besleyecek-xh.aspx>

<https://www.ticaret.gov.tr/blog/ulkelerden-ticari-haberler/kanada/kanada-tarimsal-gida-sanayi-raporu>, 13.01.2020

Strategic Research Academy ©

© Copyright of Journal of Current Researches on Social Science is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.